

Beiaardwedstrijd in Cobh Ierland 1958

Leen 't Hart werd door het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen uitgenodigd deel te nemen aan een Carillon festival in Cobh Ierland. Het viel in het Pinksterweekend, dus hij kon zich gemakkelijk vrij maken van zijn verschillende verplichtingen. De reis was mogelijk dank zij steun van het ministerie van OK&W. Toen hij er eenmaal was, bleek hem dat het een concours was. De deelnemers speelden een verplicht werk, een werk naar keuze, een arrangement en een improvisatie. Leen 't Hart trad vier keer op en won alle vier de eerste prijzen.

De situatie in Cobh

Het carillon in de toren van de Colman Cathedral te Cobh had in 1958 nog dezelfde de samenstelling als bij de inrichting in 1926. Het omvatte 3 ½ octaaf met 42 klokken van John & Denison Taylor uit Loughborough, Engeland. Het totaal gewicht bedroeg 17 ton 2 cwt. De zwaarste klok woog 67 cwt, 2 qrs, 22 lbs, de kleinste klok woog slechts 13 lb.

De beiaardier in Cobh was Staf Gebruers (1902-1970), de vader van de huidige beiaardier Adrian Patrick Gebruers. Staf Gebruers studeerde aan de beiaardschool te Mechelen in het schooljaar 1922-1923. Na enkele bespelingen in zijn geboortestad, vooral op de Kiel-beiaard, week hij in 1924 uit naar Cobh (Ierland), werd er organist, beiaardier, koorleider, componist en dirigent, en vervulde al deze taken tot zijn overlijden op 24 april 1970. Staf Gebruers heeft vaak met zijn koor en ook als gastbeiaardier opgetreden in zijn vroeger vaderland en andere landen. Behalve orgelwerken en missen schreef hij ook enkele verdienstelijke beiaardcomposities. Zijn broer John Gebruers was beiaardier in Antwerpen.

Deelnemers

Er waren 9 deelnemende beiaardiers uit Engeland, Nederland en België, onder wie: Leen 't Hart, Frans Vos, Ephrem Delmotte en Mrs Wennett

Resultaten

Leen 't Hart won alle vier de categorieën. Er zijn diploma's en er is ook een object uitgereikt. Dat staat bij mevrouw Rie 't Hart. Leen 't Hart vond het te gek met alle prijzen naar huis te gaan. Hij heeft de prijs voor interpretatie aan Frans Vos laten uitreiken.

Correspondentie van het Ministerie voor OK en W met Leen 't Hart

Staatssecretaris aan Leen 't Hart

29 april 1958

Van 25 mei tot en met 1 juni a.s. zal te Cobh in Ierland plaats vinden het 'International Carillon Festival of Ireland-1958'. Aan dit festival zullen deelnemen beiaardiers uit Amerika, Engeland, Frankrijk en België. De organisatoren hebben mij verzocht ook een afgevaardigde uit Nederland voor deelname naar het festival te zenden. Ik ben in beginsel bereid aan dit verzoek te voldoen en zou gaarne zien, dat u als Nederlands beiaardier aan dit festival zoudt deelnemen.

In verband met het vorenstaande gelieve u mij ten spoedigste te doen weten of u bereid en in de gelegenheid is ons land in Cobh te vertegenwoordigen. De reiskosten zullen voor rekening van dit Ministerie komen. Over de wijze waarop uw verblijf in Cobh zal worden geregeld, win ik nog inlichtingen in. In ieder geval zullen hieraan voor u geen kosten verbonden zijn. Uw antwoord zie ik met belangstelling tegemoet.

Herkomst: archief Leen 't Hart

Leen 't Hart aan de staatssecretaris

1 mei 1958

Uw vererende uitnodiging om Nederland te vertegenwoordigen op het 'Internationaal Carillon Festival of Ireland 1958' neem ik gaarne aan. Daar het tijdvak 25 mei tot 1 juni de Pinkstervakantie omvat kan ik wel de gelegenheid vinden om mij vrij te maken.

Met belangstelling uw nadere berichten tegemoet ziend, verblijf ik,

Met de meeste hoogachting

Leen 't Hart

Herkomst: archief Leen 't Hart

Leen 't Hart aan ministerie

7 juni 1958

Deze brief is niet aanwezig in het dossier Leen 't Hart

Het gaat om een verslag en om een declaratie.

Ministerie aan Leen 't Hart

18 juni 1958

Uit nevensvermelde brief heb ik met voldoening vernomen dat u op het 'Carillon Festival of Ireland' drie eerste prijzen hebt gewonnen. Ik wens u van harte geluk met dit behaalde resultaat.

Met betrekking tot de door u gemakte kosten zal ik u bij afzonderlijke brief nog nader berichten.

Herkomst: archief Leen 't Hart

Ministerie aan Leen 't Hart

25 juli 1958

Gezien het bij nevensvermelde brief ingediende overzicht van de kosten, verband houdende met uw deelname aan het 'International Carillon Festival Ireland-1958' te Cobh van 25 mei tot en met 1 juni j.l. heb ik het u bij brief van 29 april 1958, afd K, onderafd M.D. no 12094/2 in uitzicht gestelde Rijkssubsidie bepaald op f 378,--. Aan voorschot hebt u reeds een bedrag van f 300 ontvangen. Voor overschrijving van het resterende bedrag ad f 78,- op uw rekening bij de Nederlandse Middenstandsbank te Delft worden maatregelen genomen.

Herkomst: archief Leen 't Hart

De agenda van Leen 't Hart mei / juni 1958

Vrijdag 23 mei vervulde 't Hart zijn verplichtingen jegens de gemeente Amersfoort. Hij verzorgde de marktbespeling en is vermoedelijk ook wel in de school bezig geweest, heeft mogelijk nog lessen gegeven.

Vrijdagavond vertrok hij per nachtboot en in de loop van zaterdag 24 mei arriveerde hij in Cobh. Het verloop van de reis is niet in de agenda vermeld.

Op zondag 25 mei verzorgde hij in Cobh om 3.30 uur een bespeling evenals op maandag 26 mei om 20.15 uur.

Op dinsdag 27 mei vermeldt zijn agenda geen activiteiten.

Op woensdag 28 mei trad hij op om 11 uur 's morgens.

De bespeling in Rotterdam werd waargenomen door Ferdinand Timmermans, daarvan is een recensie.

Op donderdag 29 mei zijn geen bijzonderheden gemeld in de agenda.

Op vrijdag 30 mei, de dag dat hij in Amersfoort moet zijn, speelt hij 's avonds om 7 uur in Cobh.

Op zaterdag 31 mei heb ik geen activiteiten getraceerd.

Op zondag 1 juni is er een galalunch in Cobh om 1.00 uur.

Maandag 2 juni aanvaardt hij de terugreis met drie prijzen in zijn zak.

Dinsdag 3 juni om 8.00 uur 's avonds verzorgt hij de bespeling in Delft, een officieel zomeravondconcert.

Op woensdag 4 juni is hij gepland voor Rotterdam, maar treedt hij niet op (geen reden vermeld) en neemt F Timmermans het over.

Bondsnieuws

In België beheerste controversie het elektronisch carillon van Schulmerich de agenda van de ledenvergaderingen in 1957 en 1958. In Bondsnieuws, het periodiek van de Oud Leerlingen Bond in Mechelen kan men de verslagen lezen. De saillante passages volgen hieronder.

Stellingname ten aanzien van elektronische carillons

Er spelen een aantal zaken tegelijkertijd. Op de Expo in Brussel in 1958 stond een elektronisch carillon van Schulmerich in het paviljoen van het Vaticaan. De Oud Leerlingen Bond van de beiaardschool in Mechelen nam actie tegen dit apparaat. Een muziekinstrument wilden zij het niet noemen. Er wordt een resolutie tegen de elektronische beiaard opgesteld en ter tekening toegezonden aan alle beiaardiers. Alle Belgische Beiaardiers, de Nederlandse, Engelse, Franse en Amerikaanse leden van de OLB, op enkele na, ondertekenden de resolutie. De beiaardiers, die wel op elektronische carillons speelden waren Clifford Ball (UK), James Lawson (USA), Ephrem Delmotte (Belgie) en Géo Clément (Belgie), de laatste twee op een elektronisch carillon, dat was gemonteerd in de toren van het feestpaleis te Oostende.

Bondsnieuws no 9, Augustus 1958 (moet wel 1957 zijn)

Eerste aankondiging van het Festival in Cobh

Het internationaal beiaardfestival te Cobh in Ierland, dat in mei van het volgend jaar zal plaats vinden.

Oorspronkelijk als wedstrijd bedoeld, is het nu beschouwd als een grote internationale bijeenkomst van beiaardiers uit verschillende landen. De voorwaarden zijn echter nog niet bekend. De Heer Voorzitter (John Gebruers uit Antwerpen) vraagt of er eventueel een tiental leden zouden bereid zijn mee te gaan om op dit festival de Vlaamse beiaardkunst te vertegenwoordigen, daar hij zijn broer (Staf Gebruers, beiaardier van Cobh), organisator deze beiaardfeesten beloofde na deze jaarvergadering meer nieuws mee te delen. Nader nieuws zal dan wel ten gepaste tijd meegedeeld worden.

blz 4: punt 3

Internationaal beiaardfestival te Cobh (Ierland)

Op de algemene vergadering van 19 oktober (1957) vroeg de heer Voorzitter of er eventueel een tiental leden zouden bereid zijn om mee te gaan naar het festival te Cobh in Ierland in mei 1958. Oorspronkelijk bedoeld als wedstrijd, zou het nu beschouwd worden als een grote internationale bijeenkomst van beiaardiers uit verschillende landen. De heer Voorzitter zou nadere inlichtingen inwinnen bij zijn broer, lid van het komiteit dezer beiaardfeestem, en ze later meedelen.

Een speciale bestuursbijeenkomst ging door te Antwerpen op 28 november 1957 waarop, naast de bestuursleden van de Oudleerlingenbond, ook Staf Gebruers aanwezig was, om het aanstaande beiaardfestival te bespreken.

Volgende punten kwamen hier op de voorgrond:

Er zou geen beiaardwedstrijd plaats hebben maar een broederlijke samenkomst van beiaardiers uit verschillende landen

Reiskosten van Londen tot Cobh (heen en terug) alsmede verblijf aldaar wordt voor iedere deelnemer vergoed.

Het is beter een achttal beiaardiers te nemen dan twaalf, zo kan voor deze acht ook de reis van België naar Londen (heen en terug) bekostigd worden.

Het festival moet plaats hebben tussen 11 mei en de eerste week van juni.

Ieder beiaardier zal een programma uit te voeren hebben van ongeveer drie kwartier a een uur, meestal in de avonduren.

Staf Gebruers zal verder beraadslagen en alles laten weten aan zijn broer, de heer Voorzitter.

Bondsnieuws no 10, November 1958, blz 2

Niemand kon die avond vermoeden dat Staf Gebruers een kontrakt met Schulmerich op zak had om 's anderendaags op de americana te gaan spelen te Brussel. Dit verwonderde vooral daar hijzelf op vermelde vergadering beweerd had dat de americana helemaal geen beiaard was. Hiermee werd alles rond het geplande festival in Ierland zeer kritiek en het kwam zelfs zover dat we lieten horen dat er een streep doorheen zou getrokken worden, want Staf Gebruers tekende ook de resolutie tegen de elektronische beiaarden niet.

Vanuit Ierland kwam hiertegen een heftig protest. Het was immers niet aan Staf Gebruers maar aan het inrichtend komiteit, dat we toegezegd hadden met enkele beiaardiers uit België te komen om deel te nemen aan het festival. Nogmaals werden dan de leden verwittigd over dit festival, samen met de uitnodiging op [de Expo op de beiaard van] 'Vrolijk België' te willen spelen. Er kwamen slechts antwoorden van de heren Delmotte en Vos.

Tenslotte werd er nog eens over gediscussieerd. We zouden toch niet mogen meedoen met een voorstander van de americana, bovendien zou Schulmerich zelf, in de hoogsteigen persoon aanwezig zijn in Ierland. Hierop werd geantwoord dat we onze naam bij het inrichtend komiteit niet mochten in diskrediet brengen nu we onze medewerking beloofd hadden. We zouden ginder de gelegenheid krijgen om Schulmerich zelf vierkant te zeggen wat de Vlaamse beiaardiers over zijn americana denken, met de vriendelijke wens hier in ons land weg te blijven. Zo zijn dan de heeren Voorzitter en Sekretaris, Delmotte en Vos, en zoals we later vernamen, ook Clement naar Ierland gegaan. Daarbuiten waren nog aanwezig de heren L.'t Hart, Cliff Ball en Mej Denett (Engeland). Alles bij elkaar slechts een klein aantal deelnemers.

Zoals gezegd was Schulmerich aanwezig en na zijn conferentie – trouwens reeds tevoren – kreeg hij kort en klaar het gedacht der beiaardiers te horen. Zelfs buitenstaanders spaarden geen woorden om hun mening te zeggen. Als ruggesteun hadden de beiaardiers ook nog de menigvuldige luisteraars die zich zonder vooroordeel uitspraken ten gunste van de klokkenbeiaard, want 'die andere was geen beiaard'.

Ondanks het aanvaarde voorstel om geen wedstrijd te houden, werd er toch een beiaardcompetitie ingericht tijdens dit festival en wel met vier prijzen. Het logisch gevolg was dat de meningen hierover zeer uiteenlopend waren.

Buiten dit alles was het festival een meevaller van de bovenste plank, iets wat iemand die er niet aanwezig was niet kan vermoeden.

Iets over de 'besmette beiaardiers'

Kamiel Lefévere tekende geen resolutie, gaf ontslag als lid en als ere-lid.

Staf Gebruers (Ierland) tekende geen resolutie, speelde op de americana wegens een aangegaan contract vóór het ontvangen der te tekenen resolutie. Na het verloop van dit aangegaan contract doet hij er niet meer aan mee.

Bewijs: tijdens de hem toegewezen periode om op de Expo te komen spelen op de americana, kwam hij niet en heeft er niet gespeeld.

Clifford Ball (Engeland) tekende geen resolutie, want hij moest eerst kennis maken met het instrument dat hij niet kende. Ondanks zijn verklaring na de kennisname, dat het geen beiaard is, bleef hij toch erop spelen.

E. Delmotte (België) tekende de resolutie, trok zijn handtekening terug, speelt op de americana.

G. Clément (België) tekende de resolutie, neemt ontslag als lid van de oud-leerlingenbond en speelt op de americana

J. Lawson (USA) tekende geen resolutie, speelt op de americana

Delmotte's bespeling op 'Vrolijk België' (Expo) werd door de organisatie ingetrokken

Bondsnieuws No 11, Januari 1959. blz 2

Verslag uit Cobh

Als slot brengt de voorzitter het Iers beiaardfestival op het tapijt. Het aanvankelijk groots opgezet plan dezer feestelijkheden werd plots gedwarsboemd door de spelbreker 'het elektronische instrument' dat ter plaatse ook zou komen meefeesten. Vanwege de Bond is er geen schuld ten opzichte van al hetgene men hierrond zoal verteld heeft. Zes onzer leden werden gevraagd tot deelname. Er boden zich vijf Belgische beiaardiers aan. Het festival, waaraan in het geheel negen beiaardiers (uit Engeland, Nederland en België) deelnamen, groeide uit tot een groot succes en werd vereerd met de aanwezigheid van de President van Ierland, die de beiaardiers persoonlijk wilde ontvangen en uit wiens handen onze leden de Heren Vos en 't Hart de behaalde prijzen mochten ontvangen. De succesvolle conclusie van dit festival was wel ten volle aan de kant van de beiaardiers, door de volledige weerlegging van Schulmerich met zijn apparaten, zowel door de beiaardiers en de klokgieter Taylor, als door buitenstaanders en luisteraars, die allen de klokken beiaard boven alles verkozen.

Plakboeken Leen 't Hart

De bronnen van de Nederlandse Klokkenspel Vereniging laten ons op dit vlak in de steek, want er was pas in 1959 een tijdschrift. Leen 't Hart bracht Engelstalige kranten mee. De knipsels zijn geplakt in zijn plakboek 3, blz 54-57.

the Cork Examiner, Monday May 26
paginagrote foto van de kathedraal

A general view of the opening of the International Carillon Festival of Ireland at Cobh yesterday by His Lordship Most Rev Dr J J Ahern, bishop of Cloyne.

the Cork Examiner, Monday May 26

Foto: His Lordship most rev dr J.J. Ahern, opening carillon festival.

Foto: The Bishop with the Minister for External Affairs, Mr F. Aken

Foto: Cathedral lights: Floodlighting gives the face of St Colman's Cathedral, Cobh, a new look during the International Carillon Festival.

Evening Echo sat 31 May

Foto: ontvangst City Hall Cork. geheel rechts met pijp, Leen 't Hart

Artikel: May 31 1958

Carillon Festival Nears End. Many gather to hear recitals.

There was no falling of in the large numbers who invaded Cobh by road and rail on the sixth day of the International Carillon Festival yesterday. The weather was again ideal and in addition to the two competitions, recitals were given hourly on both the Cathedral Carillon and the americana.

In the competition for the mayor trophies the entry was small, but in the senior award of the day, the Mediora Feehan Trophy, Leen 't Hart, Rotterdam, Holland gave an impressive interpretation of the test piece 'An Roisin Dubh' with improvisations, and his rendering of this Irish music fully lived up to his reputation as a master carillonneur. This piece was prepared by Dr Staf Gebruers, Carillonneur, at Cobh.

For the carillonners trophy the test piece was a 'Capriccioso', but here the competitors failed to reproduce their true form.

First Appearance

Mrs Eva Wennett, of St Helens's, Lancashire, was making her first appearance and both Monsieur 't Hart and Vos spoke very highly of her effort. In the afternoon Mrs Wennett, Ephrem Delmotte and Dr Gebruers gave recitals while the big event at night was a recital of sacred music by the Cathedral Choir under Dr Gebruers with music on the Carillon Americana by John Kleen.

To-day [= June 1] the carillonners visit Cork where they will be received by the Lord Mayor, Mr R.V. Jago and later at the U.C.C. by the president Prof H. St. Atkins. They will later tour West Cork and Killarney. Recitals will be given by Leen 't Hart, Frans Vos and Staf Gebruers in the late evening.

Closing recitals.

The curtain will ring down on the Festival to morrow [June 2], when from before noon until late at night recitals will be given almost hourly. In the afternoon the Southern Command Band under Capt R.B. Kealy and the Cork Choral Society will give a combined recital on the Promenade Quai. The big event is the closing ceremony which will be honoured with the presence of His Excellency the President Sean T.O. Ceallaigh accompanied by Bean Ua Ceallaigh. Prior to entering the Coliseum Theatre, His excellency will inspect a Naval guard of honour which will be drawn up in West Beach. Participating in the concert to follow, are the Cork Choral Society, Clifford Ball, Mary Gebruers, the Cowhie and Hasson senior school of dancing. This will be followed by the announcement of results and presentation of trophies by the President.

Menukaartje

voor een Luncheon to mark the closing ceremony, Hotel Commodore, Cobh, Sunday 1st June 1958.

Bronnen

Bondsnieuws 9 (1958) 6.

Bondsnieuws 10 (1958) 2.

Agenda's Leen 't Hart.

Programmaboekje Cobh, 1926.

Mens en Melodie 13 (1958) 192.

Gedenkboek Mechelen 1922-1972, blz 226.

Eerste opzet 2000. Webeditie september 2005.

Laura Meilink